

УДК 316.776

Б. Я. Вахула

Львівський національний університет імені Івана Франка

АКСІОМАТИЧНІ ЯДРА ГОЛОВНИХ СОЦІОЛОГІЧНИХ ПІДХОДІВ У ДОСЛІДЖЕННІ СОЦІАЛЬНИХ ІНТЕРНЕТ-МЕРЕЖ

У статті подано аналіз феномену соціальних інтернет-мереж з позицій різних соціологічних підходів, насамперед структурного функціоналізму, конфліктологічного підходу, символічного інтеракціонізму тощо. Визначено аксіоматичні ядра кожної з них і специфіку вивчення соціальних інтернет-мереж в їх межах.

Ключові слова: соціальна інтернет-мережа, користувач, інтернет-спільнота, інтернет-взаємодія, спілкування, аксіоматичне ядро, структурний функціоналізм, конфліктологічний підхід, символічний інтеракціонізм, феноменологічна соціологія.

Постановка проблеми. Соціальні інтернет-мережі є специфічним сучасним середовищем, покликаним задовольняти різноманітні потреби користувачів: інформаційні, комунікативні, професійні тощо. Окрім цього, інтернет-мережа – це середовище, завдяки якому відбувається кардинальне зростання соціальних комунікацій.

Соціальні інтернет-мережі мають суттєву ознаку, яка відрізняє їх з-поміж інших середовищ спілкування. Це їхня висока впливовість на учасників соціальної інтернет-взаємодії. Значна кількість інформації, доступна користувачам інтернет-мереж, формує потужний потенціал інтересу учасників інтернет-спільноти, що робить можливим посилення впливу на кожного конкретного індивіда у зв'язку з його персональними потребами та запитамі. Як наслідок, підвищення рівня зацікавленості членів соціальних мереж породжує розгортання віртуального (інтернет-опосередкованого) типу соціальної взаємодії та залучення до його лав все більшої кількості учасників. У цьому і полягає специфічна своєрідність мережевого інтернет-спілкування як форми соціальної взаємодії.

Окрім цього, засоби впливу в соціальних інтернет-мережах апелюють здебільшого до емоційного сприйняття й часто спонукають користувачів на певні дії [9, с. 157].

Складність та багатозначність феномену інтернет-мереж провокує виникнення різнобічних трактувань цього явища. Аналіз соціальних інтернет-мереж з позицій різних соціологічних підходів дає можливість всебічно оха-

рактизувати зазначене явище і обрати той методологічний інструмент, який найкраще відповідає потребам того чи іншого суспільства, а тому є актуальним для сучасного наукового знання та соціальної практики.

Таким чином, можемо визначити наукову проблему дослідження як суперечність, з одного боку, між різними трактуваннями поняття соціальної інтернет-мережі в соціології, та з іншого боку, потребою обрання такого теоретичного базису, який дозволить виявити значення соціальних інтернет-мереж для розв'язання певної соціальної проблеми.

Аналіз останніх досліджень і публікацій переконливо свідчить, що проблема визначення сутності соціальних інтернет-мереж ще досі є нерозв'язаною, незважаючи на численні спроби багатьох вітчизняних та зарубіжних соціологів дослідити зазначений феномен. Дослідженням інтернет-мережових комунікацій присвячено доробки таких вітчизняних науковців, як І. Артамонова, Т. Гиріна, Л. Городенко, О. Жигалін, А. Захарченко, В. Іванов, Е. Кац, Є. Патаракін, В. Рябічев, Д. Солов'яненко, О. Шеховцева тощо. Серед здобутків зарубіжних дослідників можемо виділити праці таких вчених, як Б. Хілл, М. Гласер, В. Мейер, П. Валькенбург, Л. Фарк'юхар та Р. Мідс, К. Еріксон та Ф. Говард, П. Джерранд, Т. Паулус та ін.

У працях цих та інших дослідників робляться акценти і на комунікативних аспектах функціонування соціальних інтернет-мереж, і на соціально-культурних особливостях їх розвитку і на соціально-психологічних чинниках перебування користувачів у полі цих мереж. Однак всебічне вивчення самого поняття соціальної інтернет-мережі є в соціології наразі недостатньо розробленим питанням, попри значну кількість наукових спроб дати визначення цього феномену, і з'ясувати його соціальну значущість.

Складність наукового визначення поняття соціальної інтернет-мережі, його суті та суспільного значення, як ми вже зазначали, передусім полягає у різноманітті підходів до його трактування (наприклад, як засіб впливу на особистість, як середовище існування особистості, як віртуальна реальність тощо). Соціальна інтернет-мережа у кожному з цих випадків трактуватиметься специфічно іншим чином. Тобто формулювання дефініції поняття має відбуватися в рамках тих завдань, які ставить перед собою дослідник. Якщо дослідницьким завданням є, наприклад, з'ясування можливостей і меж застосування соціальних інтернет-мереж для аналізу такої соціальної проблеми, як утворення і розширення нового типу соціокультурних спільнот, то доцільно використовувати технології і соціологічні концепти мережевого суспільства доби глобалізації. У випадку, коли дослідницький інтерес зосереджено на вивченні соціальних функцій різноманітних соціальних інтернет-мереж, обирається зазвичай функціоналізм.

Метою статті є визначення аксіоматичних ядер головних соціологічних підходів до вивчення соціальних інтернет-мереж та з'ясування шляхів їх впливу на розв'язання актуальних соціальних проблем сучасного суспільства.

Виклад основного матеріалу. Вивчення феномену соціальної інтернет-мережі в сучасній соціології означає необхідне застосування різних методологічних підходів до аналізу досліджуваного явища, вироблених як класиками цієї науки, так і їхніми наступниками. Ймовірно, питання мультипарадигмальності соціології сьогодні якнайкраще ілюструється в контексті дослідження полісемантичних та різновекторних феноменів, до числа яких відноситься і поняття соціальної інтернет-мережі. Складність трактувань цього явища, суперечливість дослідницьких позицій у вивченні соціальних інтернет-мереж зумовлюють необхідність визначення чітких критеріїв, за якими аналізоване явище розглядається в конкретних контекстуальних рамках.

Питання конкретизації методологічної бази дослідження закономірно породжує потребу визначення аксіоматичної основи того чи іншого підходу. Побудова такого ядра складає важливе завдання соціологічної науки стосовно вивчення актуальних питань функціонування соціальних інтернет-мереж у сучасному науковому дискурсі.

Аксіоматичне ядро досліджуваної проблеми ми розуміємо як сукупність конкретних постулатів, з якими розпочинають постановку проблеми та вивчення аналізованого явища, а у зв'язку із цим і сукупність тверджень, які приймаються за апріорні в межах пропонованого аналізу. Однією із складових аксіоматичних ядер може слугувати теоретична інтерпретація, а згодом і практична операціоналізація ключових понять, використовуваних при дослідженні поставленої проблеми, що буде здійснено нами в ході розкриття основних положень досліджуваної наукової проблеми.

Специфіка побудови аксіоматичної основи дослідження того чи іншого явища детально обґрунтована В.В. Радаєвим [7], який вбачає у відсутності таких аксіоматичних засад одну з найбільших проблем соціологічного дослідження. Вчений акцентує увагу на динамічності аксіоматичних основ, які повинні постійно вдосконалюватися відповідно до процесу розвитку науки загалом. Окрім цього, відсутність визначених аксіоматичних засад приводить до того, що дослідник опиняється у ситуації доведення апріорі очевидного. "Замість того, щоб, скажімо, зафіксувати на аксіоматичному рівні, що соціальні мережі мають значення, і далі будувати дійсно проблемні гіпотези, починаються безкінечні обґрунтовування того, що ці мережі справді важливі. Дослідження з вирішення завдань перетворюється на процедуру виправдання обраного підходу і закономірно призводить до стверджувальних висновків" [7, с. 27].

Спробуємо уникнути такої наукової пастки і, керуючись обраним напрямом дослідження, виділимо основні аксіоматичні ядра досліджень аналізованого в межах статті явища, які складають осердя головних соціологічних підходів.

До їх переліку віднесемо структурний функціоналізм та конфліктологічну соціологію в межах структурної парадигми, а також символічний інтеракціонізм та феноменологічну соціологію в межах інтерпретативної парадигми [10, с. 85].

Структурний функціоналізм позначає такий напрям соціологічного знання, який розглядає явища і процеси суспільства та соціуму як соціальні системи, що мають власну структуру й механізм взаємодії відповідних структурних елементів, кожен з яких має власні функції та роль у цій системі. Окрім цього, одне і те ж явище в системі може мати різні функції; аналогічним чином одна і та ж функція може бути реалізована різними засобами і явищами. З позицій структурного функціоналізму соціальні інтернет-мережі постають як цілісна багаторівнева система з чітко поєднаними функціонально-статусними та структурно-стилістичними рисами, що обумовлюють соціальні звички і соціальні відносини в інтернет-мережі як такий. Структурний функціоналізм з позицій аналізу соціальних інтернет-мереж може бути розглянутий як інтегративна концептуальна схема, що виражає упорядкований характер розвитку інтернет-спільноти.

Стійке функціонування соціальної інтернет-мережі як системи стає можливим завдяки існуванню відповідного одиничного акту, здійснення якого обумовлюється чотирма функціональними імперативами: функція досягнення цілі, адаптація системи по відношенню до навколишнього середовища, інтеграція всіх компонентів системи, регулювання прихованих напружень системи [6, с. 68]. Соціальна інтернет-мережа постає як методологічна єдність чотирьох зазначених компонентів, що всебічно характеризують як індивідуальні потреби кожного інтернет-користувача, так і запити соціальної мережі стосовно можливості власного функціонування.

Характеризуючи соціальну інтернет-мережу з позицій структурного функціоналізму як соціальну систему, можемо подати її визначення словами самого Т. Парсонса, який говорив, що соціальна система, зведена до найпростіших понять – мета, мотив, функція та дія, – "складається із значної кількості індивідуальних діючих індивідів, які взаємодіють один з одним в ситуації, яка має принаймні фізичний аспект, тобто перебуває в певному середовищі діючих осіб, мотивація яких визначається тенденцією до оптимізації задоволеності" [5, с. 78]. Як бачимо, з цього визначення можна використати й таку сутнісну рису об'єкта нашого дослідження, як домінуючий інтерес аудиторії соціальних інтернет-мереж – прагнення до отримання задоволення та комфорту від спілкування і взаємодії з іншими учасниками соціально-комунікативного процесу.

Соціальна інтернет-мережа як стійка система складається з низки підсистем, покликаних впорядковувати соціальні зв'язки та соціальні відносини, що належать користувачам у мережі. Таким чином, принцип системності, що лежить в основі структурного функціоналізму, дозволяє охарактеризувати соціальні інтернет-мережі як цілісно-структурне утворення, покликане оптимізувати соціальні зв'язки і відносини всіх учасників соціального процесу, включених в ту чи іншу інтернет-мережу такого гатунку.

Соціальна нестабільність, конфлікти та радикальні суспільні перетворення займають чільне місце у розвитку соціуму поряд із характеристиками

стабільності, системності, впорядкованості соціального буття. Соціальний конфлікт – це процес зіткнення протилежних ідей, цілей, цінностей, позицій, інтересів або поглядів суб'єктів соціальної взаємодії. Конфлікт – постійний супутник будь-яких соціальних перетворень, адже постійні соціальні зміни неминуче викликають конфлікти.

Конфліктологічна соціологія, що обумовлює особливості взаємодії продуктивних та деструктивних процесів та визначає розгортання та обмеження функціонування соціальної ентропії, здатна обґрунтувати важливу роль соціальних колізій в інтеграції і стабілізації соціального буття. Соціологія конфлікту, таким чином, обумовлює думку про те, що розвиток суспільства визначається передусім наявністю соціального конфлікту і боротьби інтересів та потреб, стимулюючи рух і динаміку соціального життя за рахунок розв'язання суперечностей, пошуку компромісів та врегулювання суперечностей.

Соціальний конфлікт притаманний будь-якому суспільству, оскільки люди та їхні групи завжди мають різні інтереси. Соціальні інтернет-спільноти не є винятком. Відсутність відповідних регуляторів поведінки у соціальній інтернет-мережі може призводити до серйозних деструктивних конфліктних взаємодій.

Соціальні інтернет-мережі з позицій конфліктологічного підходу в соціології мають функції регулятора соціальних взаємодій окремих інтернет-користувачів та соціальних інтернет-груп. Соціальна інтернет-мережа надає усім учасникам мережевої взаємодії широкі можливості для задоволення власних потреб та інтересів, а також можливостей у комунікативній часто конфліктній за характером взаємодії. Засобами соціальних інтернет-мереж можуть бути врегульовані як міжособистісні, так і міжгрупові конфлікти, а інколи навіть і внутрішньо-особистісні конфлікти.

Регулювання конфлікту є, таким чином, провідним завданням соціальних інтернет-мереж з точки зору конфліктологічного підходу. Соціальна мережа, звісно, не здатна погасити чи вирішити виникаючі конфлікти: підхід до конфлікту як до проблеми, яка обов'язково має бути усунена, є утопічним, адже провідним шляхом суспільного розвитку виступає саме регуляція, а не подолання конфліктної взаємодії. "Конфлікти не зникають через їхнє регулювання; вони не обов'язково відразу стають менш інтенсивними, але тією мірою, в якій їх вдається регулювати, вони стають контрольованими, і їхня творча сила служить поступовому розвитку соціальних структур" [1, с. 145].

Феномен конфлікту в межах соціології пов'язаний із структурою стратифікації, інтенсивністю домінування, ресурсами, які дають можливість групам організовуватися (або перешкоджають цьому) [2, с. 62]. Провідна роль соціального конфлікту, яку він виконує в соціальних інтернет-мережах, більшою мірою розкривається за допомогою насамперед його позитивних наслідків, таких як розрядка напруженості, відтворення людської взаємодії, дискусія,

консолідація, комунікація тощо. Усі ці компоненти органічно присутні в будь-якій інтернет-мережевій взаємодії, завдяки чому, на наш погляд, соціальні інтернет-мережі набувають все більшої популярності.

Конфліктологічний підхід, таким чином, дозволяє проаналізувати сутність соціальних інтернет-мереж, з одного боку, як відображення реальної міжособової та міжгрупової соціальної взаємодії, що розвивається згідно з принципами боротьби інтересів та мотивів її учасників, а з іншого – як сфери реалізації власних конфліктних проявів користувача, який має можливість максимально безболісно проявити власні соціально небажані конфліктні тенденції.

У той час як підходи в межах структурної парадигми акцентують увагу на соціальних структурах та їх функціях, а також на конфліктних ситуаціях та їх розв'язанні, підходи, представлені в інтерпретативній парадигмі, зосереджуються на вивченні та інтерпретації конкретної соціальної дійсності та взаємодії індивідів. Символічний інтеракціонізм постулює, що в основі всіх соціальних процесів лежить соціальна взаємодія індивідів за допомогою символів, яка формує соціальний світ як самого індивіда, так і суспільства в цілому. Символічний інтеракціонізм, на наш погляд, якнайкраще описує сутність та призначення соціальної інтернет-мережі: це віртуальна система, спрямована на встановлення взаємодії між індивідами та опосередкована символічними засобами комунікації. Символ як спосіб взаємодії між індивідами в соціальній інтернет-мережі розуміється тут у прямому та опосередкованому сенсі. З одного боку, віртуальне спілкування та взаємодія є символічними апріорі, а з іншого боку, символи виступають і як замітники безпосередньої взаємодії та спілкування (мова сленгів, згортання мовленнєвого повідомлення та заміна його знаками тощо).

Символічний інтеракціонізм пояснює поведінку людей не їхніми індивідуальними інтересами, а соціальними факторами, що цілком має місце і в соціальних інтернет-мережах: окремі індивідуальності складають певну сукупність, яка стає домінуючою в межах конкретної соціальної проблеми. Індивідуальне є цінним тільки як складова цілого, певного соціального утворення, яку кожна наступна індивідуальна воля і свідомість збагачує та розширює [8].

З позиції символічного інтеракціонізму різноманітні взаємозв'язки та взаємодії індивіда із зовнішнім оточенням, як ми вже зазначали, опосередковані символами. Символами можуть виступати не лише знаки як засоби спілкування або символічний (віртуальний) соціальний простір, – символічною є і та взаємодія, яку виконує індивід під час перебування у соціальній інтернет-мережі. Як правило, та взаємодія, яка зазвичай притаманна особі у реальному житті, суттєво трансформуються при входженні у віртуальний простір інтернет-мережевої комунікації. Ті уявлення, які людина має про себе і які не завжди збігаються з її реальними властивостями та можливостями, вона часто

прагне реалізувати саме у соціальній інтернет-мережі, будучи нереалізованою в тій чи іншій сфері своєї діяльності у реальному бутті. Перебування у віртуальній мережі здатне дати індивідові відчуття задоволеності та самодостатності. Окрім цього, відчуття приєднаності до великої соціальної групи, а також до малих, вузькоспеціалізованих груп як підструктур останньої, дає людині можливості та стимули до самовдосконалення, стимулює відчуття захищеності та підтримки оточуючих.

Як зазначають представники символічного інтеракціонізму, індивіди діють у соціумі, керуючись перш за все тими значеннями і смислами, які вони надають тим чи іншим об'єктам. Ці смисли виступають продуктом соціальної взаємодії. Зміни соціальної реальності є результатом постійних та безкінечних взаємних узгоджень смислів між діючими соціальними суб'єктами [4].

Масиви інформації, які продукують учасники соціальних інтернет-мереж у процесі взаємодії, можуть стати певними суспільними індикаторами [9, с. 157].

Близькою по суті до символічного інтеракціонізму є феноменологічна соціологія, яка також постулює інтерпретацію соціальної реальності через духовну взаємодію індивідів у реальних соціальних системах. Феноменологічна теорія збагатила соціологічну думку розширеним розумінням таких соціальних категорій, як повсякденне життя, інтерсуб'єктивний світ, індивідуальний досвід.

Соціальна реальність представляється індивідам як суб'єктам духовної взаємодії у формі початково існуючого інтерсуб'єктивного світу, що визначається сукупністю сталих способів розуміння людьми одне одного і формування загальних уявлень про довколишню дійсність. Соціальні інтернет-мережі якнайкраще демонструють цю модель соціальної взаємодії: та смислова сукупність, що вкладається у кожен об'єкт соціальної дії, транслюється усім учасникам мережевої взаємодії. Вони органічно засвоюють її і таким чином виробляють спільну універсальну систему смислів. Найпростіший приклад: знак ")" у соціальних інтернет-мережах сприймається однозначно: як посмішка, хоча фігуративно не несе цього смислового навантаження. Однак у силу наявності спільної універсальної системи смислів у соціальній мережі усі учасники процесу інтернет-мережевої взаємодії однозначно розуміють цей знак.

Отже, з точки зору феноменологічного розуміння соціальні інтернет-мережі стають органічною складовою повсякденного духовного життя індивідів, даючи можливість індивідуальному досвіду кожного з них знаходити своє вираження та реалізацію через віртуальну інтернет-мережеву взаємодію. Згідно з феноменологічною соціологією, у соціальних інтернет-мережах спостерігають трансформацію інтерсуб'єктивного світу індивіда у віртуальну соціальну реальність об'єктивно існуючого. Індивідуалізоване буття, таким чином, трансформується у компонент соціального колективного.

Отже, поняття соціальної інтернет-мережі може бути всебічно проаналізовано лише з позицій різних соціологічних теорій. На наш погляд, поняття соціальної інтернет-мережі цілком може вважатися поліпарадигмальним. Це пов'язано з насамперед глобальністю цього феномену та його можливостей охоплення значних сфер суспільного існування, в яких він представлений чи задіяний.

Наявність систем поліпарадигмального характеру обґрунтовує С.О. Кравченко, який вирізняє найбільш значимі фактори їх формування: "1) плюралістичність соціуму, що визначається в контексті його закритості – відкритості, та 2) характер саморозвитку соціуму, детермінований збільшенням його динамічної складності і зменшеним часовим масштабом існування" [3, с. 9]. По-перше, соціальні інтернет-мережі виступають як системи, що самі певною мірою здатні регулювати ступінь плюралістичності окремих соціальних спільнот. По-друге, збільшення показника динамічності та згортання часової перспективи характеризують саморозвиток соціальних інтернет-мереж як специфічних соціальних інституцій. Таким чином, розвиток соціальних інтернет-мереж відбувається за тією спрямованістю, що визначає їх становлення як поліпарадигмального феномену.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Соціальні інтернет-мережі – явище відносно нове для сучасної соціологічної науки та практики. Вивчення феномену соціальних інтернет-мереж приховує значну кількість небезпек для дослідника, і одна з провідних серед них – парадигматична невизначеність та термінологічний хаос у дослідженні цих мереж.

До кожного обраного підходу в межах двох головних соціологічних парадигм визначимо аксіологічні ядра:

1. Для структурного функціоналізму характерним є вивчення феномену соціальних інтернет-мереж з точки зору їх розуміння як цілісної системи, що має свою структуру, кожна складова якої виконує притаманні їм соціальні функції.

2. В межах конфліктологічної соціології соціальні інтернет-мережі розглядають як віртуальний простір з конфліктними характеристиками, дослідження яких скеровує на пошуки шляхів розв'язання конфліктних ситуацій та досягнення консенсусу.

3. В межах символічного інтеракціонізму соціальні мережі в Інтернеті можна розглядати як поведінкову взаємодію, що здійснюється за допомогою символів.

4. Феноменологічна соціологія може розглядати соціальні інтернет-мережі як духовну взаємодію у пошуках спільного сенсу.

Таким чином, у дослідженнях соціальних інтернет-мереж кут застосованого аналізу зумовлений аксіоматичним ядром, обрання якого визначають тією науково-практичною проблемою, яка стоїть перед соціологом.

1. Дарендорф Р. Элементы теории социального конфликта / Р.Дарендорф // Социол. исслед. – 1994. – № 5. – С. 142–147.
2. Майструк Н.О. Формування засад конфліктологічної парадигми у працях Г. Зімеля / Н.О. Майструк // Вісник НТУУ "КПІ". Серія "Політологія. Соціологія. Право". – 2009. – № 3. – С. 62–69.
3. Кравченко С.А. Социологическая теория: дискурс будущего / С. А. Кравченко // Социол. исслед. – 2007. – № 3. – С. 3–12.
4. Мид Дж. От текста к символу / Дж. Мид // Американская социологическая мысль : тексты / под ред. В.И. Добренкова. – М. : МУБУ, 1994. – С. 205–233.
5. Парсонс Т. О социальных системах / Т. Парсонс ; под ред. В.Ф.Чесноковой и С.А.Белановского. – М. : Академ. проект, 2002. – 831 с.
6. Посталовский А.В. Парадигма структурно-функционального анализа в американской академической социологии / А.В. Посталовский // Вестник БГУ. Серия 3. – 2009. – № 3. – С. 67–71.
7. Радаев В.В. Возможна ли позитивная программа для российской социологии / В. В. Радаев // Социол. исслед. – 2008. – № 7. – С. 24–33.
8. Смирнов П.И. Социология личности : учеб. пособ. / П.И. Смирнов. – СПб. : Социол. об-во им. М.М. Ковалевского, 2001. – 380 с.
9. Фісенко Т.В. Засоби впливу в соціальних інтернет-мережах / Т.В. Фісенко // Наук.-вироб. журн. "Держава та регіони". Серія "Соціальні комунікації". – 2012. – № 1. – С. 152–157.
10. Черниш Н.Й. Соціологія : підручник за рейтингово-модульною системою навчання / Н.Й Черниш. – 5-е вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2009. – 486 с.

Транслітерований список джерел

1. Darendorf R. Elementy teoryy sotsyal'nogo konfliktka / R.Darendorf // Sotsiol. yssled. – 1994. – № 5. – S. 142–147. [in Russian]
2. Majstruk N.O. Formuvannja zasad konfliktologichnoi' paradygmy u pracjah G. Zimmelja / N.O. Majstruk // Visn. NTUU "KPI". Serija "Politologija. Sociologija. Pravo". – 2009. – № 3. – S. 62–69. [in Ukrainian]
3. Kravchenko S.A. Sociologicheskaja teorija : diskurs budushhego / S. A. Kravchenko // Sociol. issled. – 2007. – № 3. – S. 3–12. [in Russian]
4. Mid Dzh. Ot teksta k simvolu / Dzh. Mid // Amerikanskaja sociologicheskaja mysl' : teksty / pod red. V.I. Dobren'kova. – M. : MUBU, 1994. – S. 205–233. [in Russian]
5. Parsons T. O social'nyh sistemah / T. Parsons ; pod red. V.F.Chesnokovoj i S.A.Belanovskogo. – M. : Akadem. proekt, 2002. – 831 s. [in Russian]
6. Postalovskij A.V. Paradigma strukturno-funkcional'nogo analiza v amerikanskoj akademicheskoi sociologii / A.V. Postalovskij // Vestnik BGU. Serija 3. – 2009. – № 3. – S. 67–71. [in Russian]
7. Radaev V.V. Vozmozhna li pozitivnaja programma dlja rossijskoj sociologii / V.V. Radaev // Sociol. issled. – 2008. – № 7. – S. 24–33. [in Russian]
8. Smirnov P.I. Sociologija lichnosti : ucheb. posob. / P.I. Smirnov. – SPb. : Sociol. ob-vo im. M.M. Kovalevskogo, 2001. – 380 s. [in Russian]

9. Fisenko T.V. Zasoby vplyvu v social'nyh internet-merezhah / T.V. Fisenko // Nauk.-vyrob. zhurn. "Derzhava ta regiony". Serija "Social'ni komunikacii". – 2012. – № 1. – S. 152–157. [in Ukrainian]
10. Chernysh, N.J. Sociologija : pidruch. za rejtynghovo-modul'noju systemoju navchannja / N.J Chernysh. – 5-e vyd., pererob. i dop. – K. : Znannja, 2009. – 486 s. [in Ukrainian]

Отримано 11.01.13

Б.Я. Вахула

АКСИОМАТИЧЕСКИЕ ЯДРА ГЛОВНЫХ СОЦИОЛОГИЧЕСКИХ ПОДХОДОВ В ИССЛЕДОВАНИИ СОЦИАЛЬНЫХ ИНТЕРНЕТ-СЕТЕЙ

В статье содержится анализ феномена социальных интернет-сетей с позиций различных социологических подходов, прежде всего структурного функционализма, конфликтологического подхода, символического интеракционизма и др. Определены аксиоматические ядра каждого из них и специфика изучения социальных интернет-сетей в их границах.

Ключевые слова: социальная интернет-сеть, пользователь, интернет-сообщество, интернет-взаимодействие, общение, аксиоматическое ядро, структурный функционализм, социология конфликта, символический интеракционизм, феноменологическая социология.

B. Vakhula

AXIOMATIC KERNELS OF THE MAIN SOCIOLOGICAL APPROACHES IN RESEARCH OF SOCIAL INTERNET-NETWORKS

In the article the analysis is given to the phenomenon of social internet-networks from positions of different sociological approaches: first of all structural functionalism, conflictological approach, symbolic interactionism and others. Defined axiomatic kernel of each and specificity study Social Internet-networks within them.

Keywords: social internet-network, user, internet-association, internet-cooperation, intercourse, axiomatic kernel, sociology of conflict, structural functionalism, conflictological paradigm, symbolic interactionism, phenomenological sociology.